

Közbeszerzési pályázatok a cégek körében

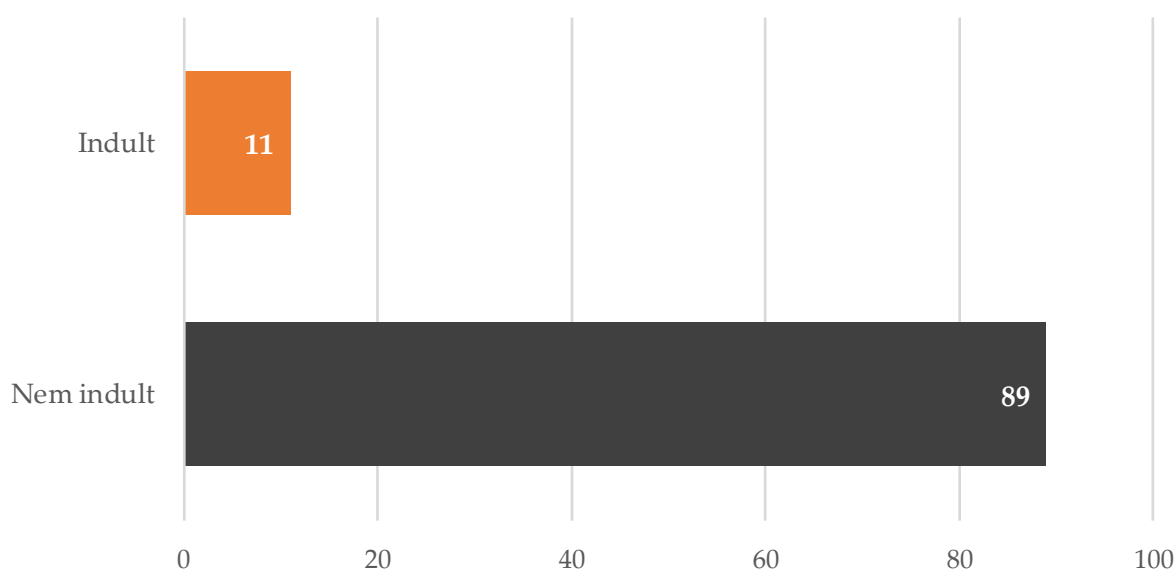
Elemzésünkben azt vizsgáljuk, miként alakult a vállalatok közbeszerzési pályázatokon való részvétele, milyen vállalati körben és milyen területeken jelenik meg leginkább ez irányú pályázati aktivitás, valamint, hogy a vállalatok milyen forrásokból értesülnek az éppen aktuális közbeszerzések kiírásáról. Az elemzéshez az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet negyedéves vállalati konjunktúra-felmérésének 2018. januári eredményeit használtuk fel, amely 400 hazai vállalkozás vezetőjének válaszain alapul.

Eredményeink szerint nem mondható elterjedt jelenségnek a cégek körében a közbeszerzési pályázatokra jelentkezés: a megkérdezett vállalatok alig több mint egytizede indult el valamilyen közbeszerzési pályázaton az elmúlt egy évben. A pályázó vállalatok több mint négytizede számolt be arról, hogy jelentkezett állami és/vagy uniós pályázati kiírásokra az elmúlt egy évben. A megkérdezett cégek kevesebb mint fele (47%) értesül valamilyen forrásból az aktuális közbeszerzési pályázatokról, esetükben a leggyakoribb információforrásként a Közbeszerzési Értesítő (50%) jelenik meg, de gyakran az üzlettársaktól (40%), egyéb forrásokból (például kamarai tájékoztatás) (29%) és rokonoktól, ismerősöktől (20%) származik a kiírásokról szóló információ.

A 2018 januárjában elvégzett negyedéves vállalati konjunktúra-felmérésünkben külön rákérdeztünk arra, hogy mely cégek indultak közbeszerzési pályázatokon az elmúlt egy évben. A kérdésre érdemben válaszoló cégvezetők (398 fő) több mint egytizede (11%) nyilatkozott úgy, hogy vállalatuk indult valamilyen közbeszerzési pályázaton 2017-ben. E tekintetben a vállalati jellemzők vizsgálata azt mutatja, hogy a közbeszerzési pályázatokon való részvétel többé-kevésbé hasonlóan alakul a vállalatok regionális elhelyezkedésétől, létszámától, árbevételétől, valamint a külföldi tulajdon és az export részarányától függetlenül. Ugyanakkor a

vállalkozások tevékenységi köre szerint lényegi különbség tapasztalható a közbeszerzési pályázatokon való részvétel tekintetében. A válaszok alapján a megkérdezett építőipari cégek csaknem egyötöde (19%) indult közbeszerzési pályázatokon az elmúlt egy évben, a feldolgozóipari vállalatok esetében szintén átlag feletti a pályázati részvétel (13%). A nem ipari vállalatok közbeszerzési pályázatok iránti érdeklődése lényegesen alacsonyabb ennél: a gazdasági szolgáltatást nyújtó cégek 8%-a, a kereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok 6%-a indult ilyen jellegű pályázatokon.

1. ábra: A közbeszerzési pályázatokon induló cégek aránya (N=398, %)

Forrás: MKIK GVI negyedéves vállalati konjunktúra-felmérés, 2018. január

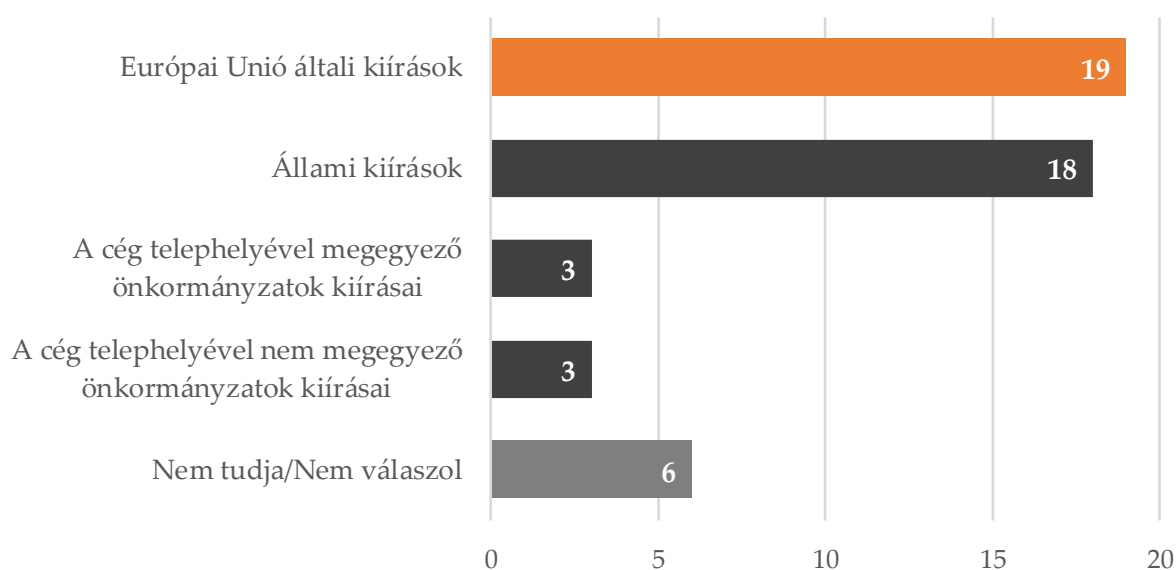
Kérdőívünkben arra is kíváncsiak voltunk, hogy a 44 pályázó vállalat milyen közbeszerzési pályázatokon indult el, mely kérdésre a megkérdezettek több választ is jelölhettek. Eredményeink azt mutatják, hogy **a pályázó cégek elsősorban állami és/vagy Európai Unió általi kiírásokon indulnak el**: a cégvezetők több mint négytizede számolt be állami (18 cég), illetve uniós (19 cég) pályázatokra történő jelentkezésről. Önkormányzatok által kiírt pályázatokra már lényegesen kevesebb cég jelentkezett, akár a vállalat telephelyével megegyező, akár azzal nem megegyező önkormányzat által kiírt pályázatokról van szó (3–3 cég).

A 44 pályázó cég közül öt esetében a kérdőívet kitöltő vezető két olyan pályázati kiírást is megjelölt, amelyen cégük elindult 2017-ben.

Ezen öt vállalat mindegyike ipari (feldolgozó- vagy építőipari) tevékenységet folytat, és főként állami és uniós kiírásokra pályázott.

A téma kapcsán fontos kérdés, hogy a vállalatok 2017-es árbevételének hány százaléka köthető a közbeszerzési pályázatokhoz. Az érdeemben válaszoló 26 cégből 3 esetében nem volt közbeszerzési pályázathoz köthető árbevétel, az érintett cégek többsége (14 cég) esetén pedig ez az arány legfeljebb 20%. Összességében tehát elmondható, hogy **a pályázó cégek 2017-es árbevételének átlagosan csaknem egynegyedét (23%) teszik ki a közbeszerzési pályázatokhoz köthető bevételek.**

2. ábra: A válaszadó cégvezetők a szerint, hogy cégük milyen közbeszerzési pályázatokon indult 2017-ben (N=44, fő)

Forrás: GVI negyedéves vállalati konjunktúra-felmérés, 2018. január

A kérdőívben arra is választ kerestünk, hogy a cégek milyen forrásokból értesülnek az éppen aktuális közbeszerzések kiírásáról. A kérdésre vonatkozóan több információforrást is megjelölhettek a válaszadók. **Az eredmények szerint a cégek csaknem fele (48%) egyáltalán nem figyeli a közbeszerzési pályázatokat,** további 5%-uk nem tudott, vagy nem kívánt válaszolni a kérdésre. Tehát a megkérdezett 400 vállalatvezető kevesebb mint fele (47%) jelölt meg egy vagy több információforrást. A vállalatok fő jellemzői alapján elmondható, hogy a nagyobb létszámú és árbevételű, valamint az építőiparban, a kereskedelemben és a gazdasági szolgáltatások területén működő cégek értesülnek nagyobb arányban a közbeszerzési pályázatokról, és szintén ezek a cégek azok, melyek több forrásból is képesek információhoz jutni a különböző kiírásokról.

A közbeszerzési pályázatokat figyelemmel kíséző 189 cég közül a legtöbben a Közbeszerzési Értesítőtől tájékoznak (50%), de gyakori az üzlettársaktól (40%), az

egyéb módokon (például kamarai tájékoztatás) (29%) és a rokonoktól, ismerősöktől (20%) történő információszerezés is. Az érintett cégek kicsivel több mint egytizede közvetlenül a közbeszerzések kiíróitól értesül az éppen aktuális pályázatokról (11%), 7%-uk céget bíz meg a közbeszerzések monitorozására, míg 5%-uk az európai közbeszerzéseket tartalmazó TED-ből (*Tenders Electronic Daily*) informálódik.

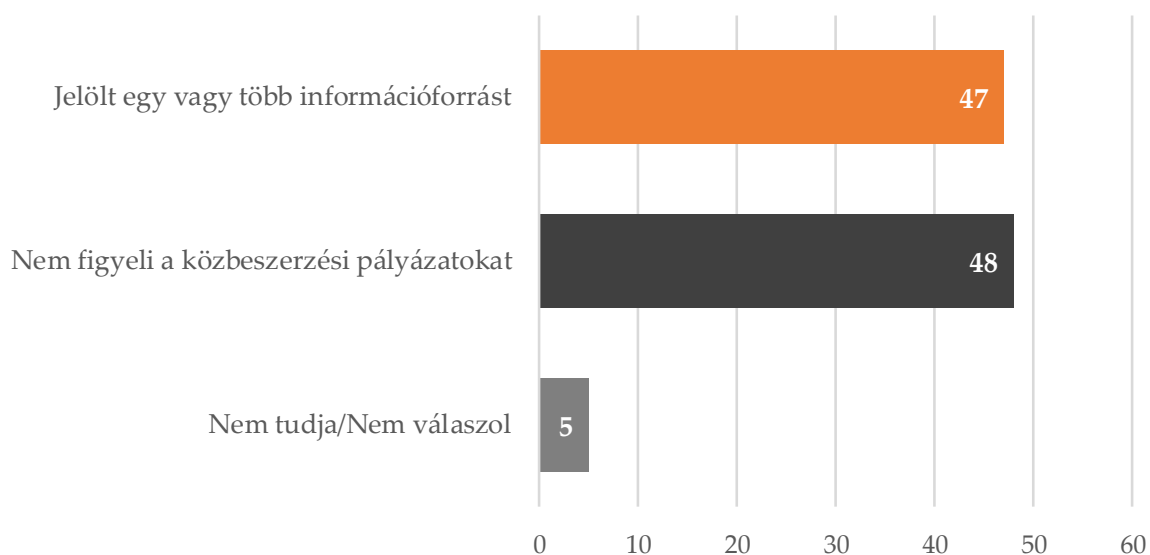
Az adatok alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy minél nagyobb egy cég, annál kiterjedtebb kapcsolathálóval rendelkezik. Ezt jól jelzi, hogy a vállalatméret (létszám, árbevétel) növekedésével érezhetően emelkedik azon cégek aránya, akik üzlettársaktól, illetve rokonoktól, ismerősöktől (is) értesülnek az aktuális közbeszerzési kiírásokról. Az információs kapcsolatháló erőssége a központi régióban (Budapest, Pest megye), valamint a kereskedelmi szektorban is megjelenik, ezekben az esetekben a legmagasabb arányú a

GHT 2018. április

rokonok, ismerősök, mint információforrások említése (29%, illetve 32%). Kiemelendő továbbá, hogy a gazdasági szolgáltatásokat nyújtó, illetve az export tevékenységet nem

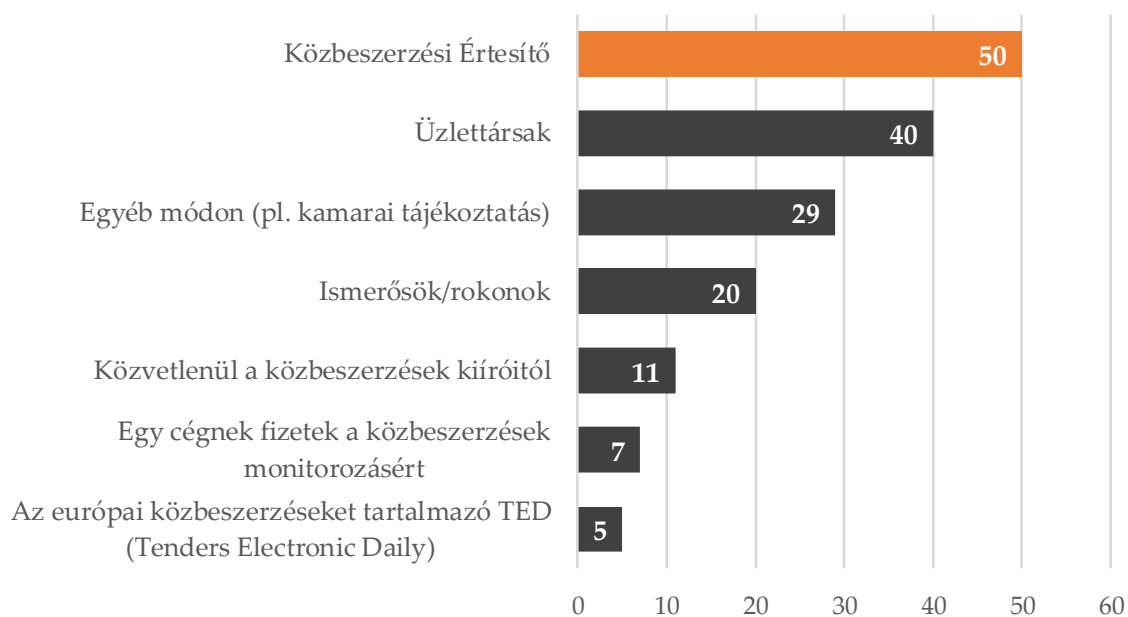
folytató vállalatok között igen magas (48, illetve 34%) azon cégek aránya, melyek egyéb módon (például kamarai tájékoztatás útján) értesülnek a pályázati kiírásokról.

3. ábra: A megkérdezett vállalatok megoszlása a szerint, hogy értesülnek-e valamilyen forrásból az éppen aktuális közbeszerzések kiírásáról (N=400, %)

Forrás: GVI negyedéves vállalati konjunktúra-felmérés, 2018. január

4. ábra: A válaszadók megoszlása a szerint, hogy milyen forrásból értesülnek az éppen aktuális közbeszerzések kiírásáról (N=189, %)

Forrás: GVI negyedéves vállalati konjunktúra-felmérés, 2018. január

A növekedés folytatódik az eurózónában. Az Ifo, az Insee és az Istat közös előrejelzése az eurózóna gazdaságára

Az alábbiakban a német Ifo, a francia Insee és az olasz Istat intézetek közös, az eurózóna gazdaságának várható alakulásáról szóló előrejelzését foglaljuk össze. Az euróövezet gazdasági növekedése tovább folytatódik, az exportkeresletnek és a globális gazdasági aktivitásnak köszönhetően. 2018 első és második negyedévében a növekedés üteme 0,6%-os szinten várható, a harmadik negyedévben pedig ennél némiképp alacsonyabban, 0,5%-on. A gazdasági aktivitást elsősorban a befektetéseket elősegítő kedvező pénzügyi feltételek, valamint a még mindig emelkedő kapacitáskihasználás hajtja. A befektetések az első negyedévben továbbra is erősödni fognak, majd a második és harmadik negyedévben lassulás várható. A munkaerőpiac javulásának köszönhetően az előrejelzések szerint 2018-ban a lakossági fogyasztás növekszik. Az infláció emelkedése csak az év második felében várható.

Erős növekedés a világgazdaságban¹

A világkereskedelemben tapasztalt általános bővülésnek köszönhetően a globális gazdasági aktivitás továbbra is erős marad. A G20-országok reál GDP-je 2017-ben 3,8%-kal nőtt. A növekedési kilátások a fejlett országokban továbbra is kedvezőek, és a feltörekvő gazdaságokban, többek között Kínában is javultak.

2017 utolsó negyedévében a gazdasági növekedés az eurózónában némiképp lassabb volt (0,6%), mint a megelőző két negyedévben (0,7%), a hajtóerőt pedig elsősorban az export és befektetések jelentették, melyek 0,9, illetve 0,2 százalékponttal járultak hozzá a GDP növekedéséhez. Ezzel szemben a lakossági fogyasztás a megelőző negyedévekhez képest csekélyebb mértékben emelkedett.

A fogyasztói bizalom a januári kiugró érték után februárban jelentősen visszaesett, de továbbra is átlag feletti, többek között a javuló munkaerőpiaci kilátásoknak köszönhetően. A

munkanélküliségi ráta 2008 decembere óta rekord alacsony szintű (8,6%), és tartós növekedés várható a lakossági fogyasztásban: az előrejelzések szerint 2018 első és második negyedévében 0,5%-os, míg a harmadik negyedévben 0,4%-os növekedés várható.

Az euróövezet banki hitelezési feltételei tovább javultak, és az Európai Központi Bank legutóbbi felmérése alapján a befektetések további növekedésére lehet számítani: az első negyedévi 1%-os bővülés után némiképp mérsékeltebb szinten, 0,9%-os a második, és 0,7%-os mértékben a harmadik negyedévben. Összességében az euróövezet gazdasági aktivitása hasonló ütemben nő az első és második negyedévben (0,6%-kal), és enyhén mérséklődik a harmadikban (0,5%-kal).

Mérsékeltebb ipari termelés

Az ipari termelés a 2017-ben tapasztalt jelentős növekedés (+1,5%) után januárban az energia, tartós fogyasztási javak és köztes

¹ Eurozone Economic Outlook, 2018. március. Elérhető: <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Forecasts/Euro-zone-Economic-Outlook/Archive/2018/eeo-201803.html>

GHT 2018. április

termékek termelésének visszaesése következtében 1%-kal csökkent. Az ipari termelés várhatóan a megelőző negyedévekhez képest kisebb mértékben bővül 2018-ban: az első negyedévben 0,9%-os, a második negyedévben 0,7%-os, a harmadik negyedévben pedig 0,5%-os növekedést jósolnak az előrejelzések.

Gyorsuló infláció

2018 első hónapjaiban a maginfláció 1,2% volt, azonban a gazdasági növekedésnek

köszönhetően az előrejelzések szerint fokozatosan növekedni fog. Az Európai Bizottság felmérései szerint az iparági vezetők várakozásai az eladási árat tekintve magas szinten maradtak, és a fogyasztói várakozások sem csökkentek nagymértékben. A stabil, hordónkénti 66 dolláros olajár és a dollár/euró árfolyam 1,23-as szinten maradása mellett a harmonizált fogyasztói árindex szintje az első negyedévben várhatóan 1,3% lesz, majd a második negyedévben 1,6%-ra nő, a harmadik negyedévben 1,7%-os szintet elérve.

Az ipari termelés előrejelzés szerinti változása az előző negyedévhez képest (%), eurózána, 2017Q2-2018Q3

Forrás: Eurostat és Ifo-INSEE-ISAE-ISTAT előrejelzés

A GDP előrejelzés szerinti változása az előző negyedévhez képest (%), eurózóna, 2017Q2-2018Q3

Forrás: Eurostat és Ifo-INSEE-ISAE-ISTAT előrejelzés

A fogyasztás előrejelzés szerinti változása az előző negyedévhez képest (%), eurózóna, 2017Q2-2018Q3

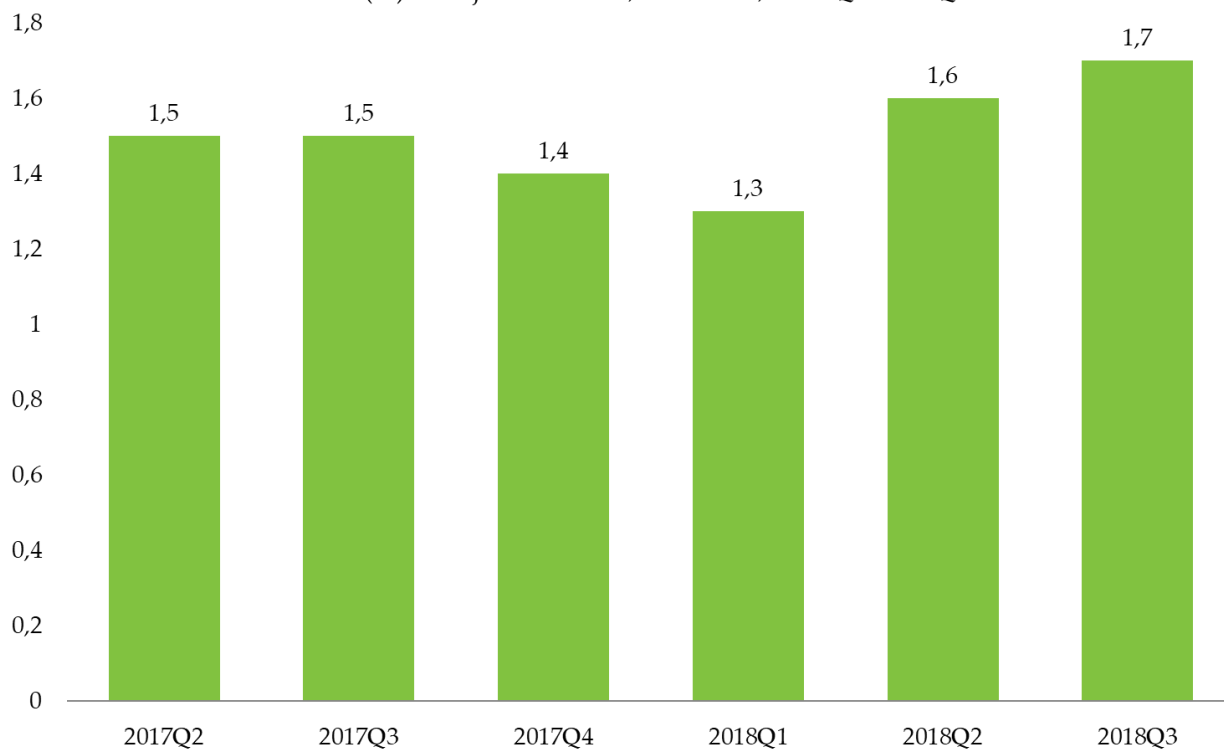
Forrás: Eurostat és Ifo-INSEE-ISAE-ISTAT előrejelzés

A beruházások előrejelzés szerinti változása az előző negyedévhez képest (%),
eurózóna, 2017Q2-2018Q3

Forrás: Eurostat és Ifo-INSEE-ISAE-ISTAT előrejelzés

Infláció (%) előrejelzés szerint, eurózóna, 2017Q2-2018Q3

Forrás: Eurostat és Ifo-INSEE-ISAE-ISAT előrejelzés

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
Németország	Munkanélküliségi ráta	(Ápr)	5,3%	5,3%	5,4%
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Ápr)	58,1	58,1	58,1
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(Ápr)	102,1	102,8	103,3
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(Ápr)	108		109
USA	Munkanélküliségi ráta	(Ápr)	4,1%	4,0%	4,1%
	CB fogyasztói bizalmi index	(Ápr)	128,7	126,0	127,0
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Ápr)	56,5	56,5	56,5
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Ápr)	51,4	51,3	51,5

¹ <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/>

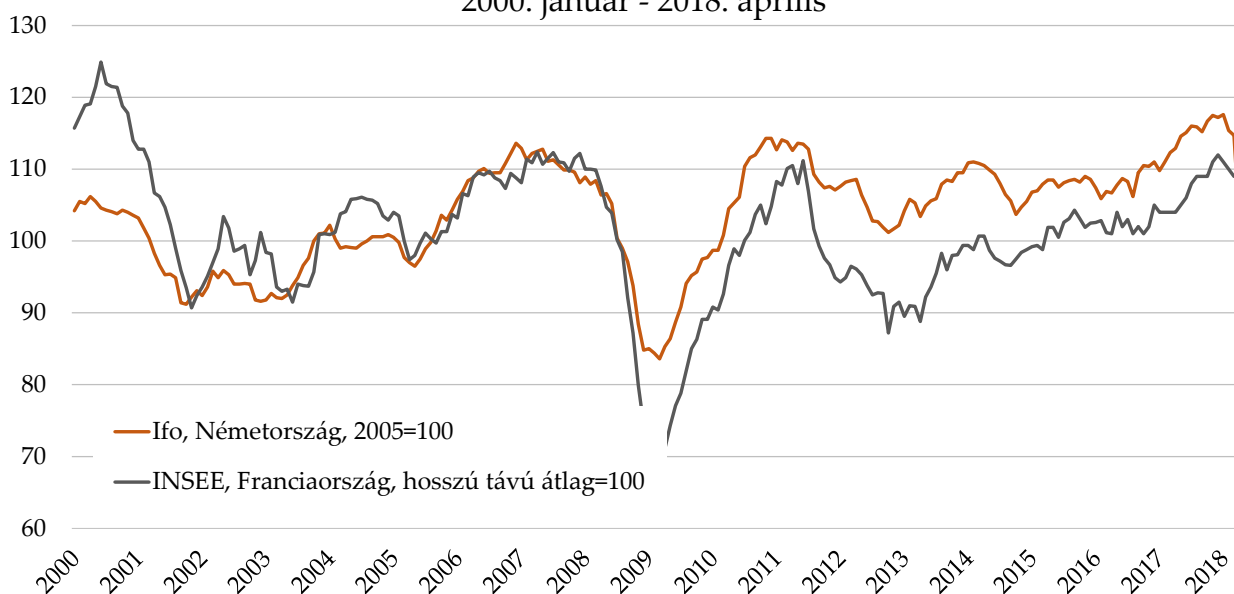
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

A többi adat forrása: <http://worldeconomiccalendar.com>

A német gazdaság helyzete áprilisban romlott az előző hónaphoz viszonyítva. A munkanélküliek aránya némiképp csökkent. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) értéke kis mértékben csökkent az előző hónaphoz képest. Az IFO üzleti bizalmi index értéke a márciusi kiemelkedő értékhez képest a várakozásokkal ellentétben jóval alacsonyabb volt, mint a megelőző hónapban. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi indexe az előző hónapokban mért szinthez képest tovább csökkent. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke a várakozásokhoz képest nagyobb mértékben emelkedett a korábbi időszakhoz viszonyítva. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex kis mértékben nőtt az előző hónaphoz képest. A munkanélküliek aránya kis mértékben magasabb volt, mint a várakozások. A kínai beszerzési index a februári csökkenés után márciusban és áprilisban is nőtt.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2000. január - 2018. április

Forrás: www.cesifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1054 Budapest, Szabadság tér 7.

Tel: 235-05-84

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Kádár Vanda, gyakornok, MKIK GVI
Széll Krisztián, PhD, elemző, MKIK GVI
Nábelek Fruzsina, elemző, MKIK GVI
Kompaktor Emília

Kutatásvezető:

Makó Ágnes
ügyvezető, MKIK GVI

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2018. április, Budapest,

2018-05-14